

“La havle vela kuvvete” duasının Allah’a iltica ve itimat makamı

“La havle ve la kuvvete illâ billahi’l-Aliyyi’l-Azim” duası ile ilgili bu üçüncü yazımızda, Risale-i Nur Külliyyatı’ndaki Lem’alar adlı eserin Yirmi Dokuzuncu Lem’asının Altıncı Bab’ında yer alan niyaz ve tazarru cümlelerini analiz edeceğiz. Bediüzzaman, duâlarımızda zikrettiğimiz “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi’l-Aliyyi’l-Azîm” mübarek kelâmının, ne kadar âciz ve fakir olduğumuzu Rabbimize arz etmek ve O’nun havl ve kuvvetinin dışında hiçbir tesirin olmadığını beyan etmek, insanı ferahlandıran ilâç gibi bir cümle olduğunu söyler.

Çünkü insan fitraten kâinatta her şeye muhtaç olduğu için fakirdir. Görmek için göze, duymak için kulağa, tutmak için ele, yürümek için ayağa, hayatiyetini sürdürebilmek için havaya, suya, güneşe kısacası hey şeye muhtaçtır. Dünyada maddeten ne kadar zengin dahi olsa, “ihtiyâcâtı âlemin her tarafına dağılmış ve arzuları ebede kadar uzanmış” 1 olan insan, elbette çok fakirdir. Bu sebeple insan sonsuz bir Rahmete iltica etme ihtiyacı hisseder. Aynı şekilde insanın muhtaç olduğu, ihtiyaç duyduğu ve hayatını devam ettirebilmesi için gerekli olan hiçbir şeyi yapmaya gücünün yetmemesi de insanın âcizliğini göstermektedir. Bu sınırsız âcizlik, sınırsız bir Kudret sahibine dayanma ve iltica etme ihtiyacını gerektirir.

Bediüzzaman, bu hakikate şu cümlelerle dikkat çeker: “İnsanın fitratında hadsiz bir âcz ve nihayetsiz bir fakr bulunmakla beraber, hadsiz a’dâsı ve nihayetsiz metalibi vardır. İnsan, bu âcz, bu fakrdan fitraten bir Kadîr, bir Rahîme ilticaya muhtaçtır.” 2

Bediüzzaman, başka bir eserinde de insanın sınırsız emelleri olduğunu ve bir Kadîr-i Mutlakın dergâhına ilticaya muhtaç bulunduğunu bakın nasıl anlatıyor: “İnsan, kâinatın ekser envâına muhtaç ve alâkadardır. İhtiyâcâtı âlemin her tarafına dağılmış; arzuları ebede kadar uzanmış. Bir çiçeği istediği gibi, koca bir baharı da ister. Bir bahçeyi arzu ettiği gibi, ebedî Cenneti de arzu eder. Bir dostunu görmeye müştak olduğu gibi, Cemîl-i Zülcelâli de görmeye müştaktır. Başka bir menzilde duran bir sevdiğini ziyaret etmek için o menzilin kapısını açmaya muhtaç olduğu gibi; berzaha göçmüş yüzde

doksan dokuz ahababını ziyaret etmek ve firâk-ı ebedîden kurtulmak için, koca dünyanın kapısını kapayacak ve bir mahşer-i acaip olan âhiret kapısını açacak, dünyayı kaldırıp âhireti yerine kuracak ve koyacak bir Kadîr-i Mutlakın dergâhına ilticaya muhtaçtır.” 1

Bediüzzaman, **Yirmi Dokuzuncu Lem**’anın Altıncı Bab’ında Cenab-ı Hakk’a halini arz ettiği niyaz ve tazarru şeklinde pek çok duâ cümleleri zikreder. Bir kul olarak, Cenab-ı Hakk’a hacet ve ihtiyaçlarını arz eder, O’na yalvarır, O’ndan yardım diler. Âcz ve fakrını izhar eder. Bu niyaz ve tazarru cümlelerini “La havle vela Kuvvete illa billah” mübarek kelâmıyla bitirir. Rabbimize bir kul olarak âcz ve fakrımızı nasıl dile getirebileceğimiz hakkında bizlere yol gösterir.

Ne kadar çaresiz olduğumuzu nasıl dile getirebileceğimizi ve Rabbimize nasıl sığınmamız gerektiğini hatırlatır.

Bediüzzaman, bu niyaz ve tazarru duâlarıyla beraber “La havle vela Kuvvete” kelâmının zikredilmesinin, Cenab-ı Hakk’a iltica ve O’na itimadımızı dile getirmiş olduğumuzu beyan eder.

“La havle” kelimesiyle, düşmanlarımızla kendi kuvvetimizle baş edemeyeceğimizi ve üstesinden gelemeyeceğimizi anlayıp, Cenab-ı Hakk’ın sonsuz gücüne sığındığımız yani O’na iltica ettiğimiz şeklindeki bir manayı ihtiva ettiğini izah eder.

Şöyle ki: “Lâ havle” (asıl güç, ancak Allah’a mahsustur) kelimesi, a’dâsına karşı nokta-i istinadı kendi kuvvetinden teberrî etmekle kuvve-i ilâhiyeye iltica”dır. 2

Diğer taraftan “La kuvvete” kelimesiyle de sınırsız istek, arzu ve ihtiyaçlarımızı ancak Cenab-ı Hakk’ın karşılayabileceğine inandığımızı ve bütün ihtiyaçlarımızı giderecek sonsuz bir Kudrete sahip olduğuna kalben inandığımızı ve güvendiğimizi, yani O’na itimat ettiğimiz tarzında bir manayı ihtiva ettiğini izah eder. Şöyle ki; “Lâ kuvvete” (asıl kuvvet, ancak Allah’a mahsustur) kelimesiyle, metalibine (istek ve arzularına), hâcâtına (ihtiyaçlarına) vesile-i mutlak (kesin bir vesile) tevekkül ile (Allah’a güvenerek ve O’nu vekil kabul ederek) kudret-i ilâhiyeye itimaddır.”

3

Şimdi Bediüzzaman’ın niyaz ve tazarru cümlelerinden birkaçını, “la havle” kelimesine bakan “Cenab-ı Hakk’a iltica” manasını ve “la kuvvete” kelimesine bakan “Cenab-ı Hakk’a itimad” manasını tefekkür etmeye çalışalım.

Önce nihayetsiz fakrın dile getirildiği niyaz ve tazarru duâsından bir tanesini ele alalım. Duâ şu şekildedir:

“Ya İlâhî ve ya Seyyidi ve ya Maliki!” (Ey İlâhım ve Seyyidim ve Mâlikim)

(Birinci bölüm): “Fakrım nihayetsizdir. Hacetim ve metalibim had ve hesaba gelmez derecede çok olduğu halde, iktidar ve ihtiyarımın eli o metalibimin en ednasına yetişemeyecek kadar kısadır. Havl ve kuvvet ancak Senindir.

(İkinci bölüm): “Ey Rabb-i Rahîm’im, Ey Hâlık-ı Kerîmim, Ya Hasîb, Ya Vekîl, Ya Kâfi!” 4

Bu duâyı, “Cenab-ı Hakk’a iltica” ve “Cenab-ı Hakk’a itimad” manasını ihtiva eden iki bölüme ayırabiliriz.

Birinci bölüm, “La havle” kelimesinin manasını ihtiva eden “kuvve-i İlâhiyeye iltica” makamına bakar. Dikkat edersek duânın birinci bölümünde, sınırsız derecede ihtiyacımız olduğunu, fakat bu ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek bir güce sahip olmadığımızı, aczimizi, zaafımızı dile getirerek Rabbimizin gücüne sığındığımızı, O’ndan yardım talebinde bulunduğumuzu ve inayetinden medet dilediğimizi itiraf ediyoruz. Yani “kuvve-i İlâhiyeye iltica” ediyoruz.

İkinci bölüm, “La kuvvete” kelimesinin manasını ihtiva eden “kudret-i İlâhiyeye itimad” makamına bakar. Nasıl bakar?

Duânın birinci bölümünü zikrettiğimizde, şu sorular aklımıza gelecektir.

Sınırsız ihtiyaçlarımı karşılaması için yalvardığım Zat, bana merhamet eder mi?

Bu istek ve taleplerimi karşılayabilecek bir Kudreti var mı?

Yalvardığım Zâtın, ikramı bol mudur, her şeye yeter mi?

Yakarıшта bulunduğum Zat, bana cevap verir mi?

Her türlü ihtiyacımı karşılayabilir mi?

İşte duânın ikinci bölümünde, bu gibi soruların tamamına “Evet” cevabı veriyoruz. Çünkü sınırsız ihtiyaçlarımı karşılaması için yalvardığım Zâtın, “Rabb-i Rahîm” ve “El- Kaviyy” olduğuna güveniyorum, itimad ediyorum. Çünkü hacetimi arz ettiğim ikramı bol olan “Hâlık-ı Kerîm” olduğuna itimad ediyorum. Çünkü bana cevap veren “El-Vekil” olduğuna itimad ediyorum.

Çünkü yarattıklarının bütün ihtiyaçlarını karşılayan “El-Kafi” ve her türlü ihtiyaçlarını görüp gözeten “El-Hasîb” olduğuna itimad ediyor ve güveniyorum. Böylece duâmızın ikinci bölümünde, niyazda bulunduğumuz konuyla ilgili Cenab-ı Hakk’ın güzel isim ve sıfatlarını zikrederek, “kudret-i İlâhiyeye itimad” ettiğimizi beyan etmiş oluyoruz.

Evet, Altıncı Bab’da yer alan diğer duâ cümlelerinin tefekkürünü de sizlere havale ediyorum. Rabbim tefekkürle birleştirerek yaptığımız niyaz ve tazarru duâlarımızı kabule karin eyler. Hissesi ziyade olan kulları zümresine dâhil eyler inşallah.

Dipnotlar:

1- Sözler, Yeni Asya Neşriyat, s. 509.

2- Lem’alar, Yeni Asya Neşriyat, s. 849.

3- age. 4- age.

Prof. Dr. Hüseyin Uzun